

Ingen fara för folkmusiken Ungdommed på spelmanskurs

A t t h ö r n
e n d a g i
n o v e m b e r

FOLKMUSIK tycks ha en paradoxal egenskap, doften växer med avståndet.

På den tiden locklåtarna flög som stora ljuderpentiner över fåbodarna om sommaren och det gick en fiolspelman på var tjugonde manlig medborgare var 4et, förstår man, bara profetiskt begärade människor som begrep att detta var något som förtjänade att bli bevarat. Och i många fall var det väl inte örat som vägledde utan någon sorts allmänt gammalsvärmeri, en Skansenromantik, som i rimlighetens-namn också skulle omfatta musiken.

Det är annorlunda nu. Folkmusikens miljöer är borta, och förvaltas den ännu av några få, så är det för att de känner för den som musik och för att musiken är det enda som återstår av en värld de bär inombords.

Man hör det när de sjunger, man hör det när de spelar. Sveriges Radio har gett ut en ny stor LP: "Locklåtar och musik på horn och pipa" (RELP 5017), och än en gång blir man varse vilken märkvärdig konkretion denna musik har. Ropen med sina öppna enkla tonstegsbågar beskriver väldiga avstånd i rummet, räknade i mil, och inunder hör man ödemarker-nas tystnad, friskheten och dofterna.

Här finns också sålgflöjtspelaren Eugen Hällkvist, upphittad 1963, till allmän förvåning, för konsten att spela sålgflöjt trodde man var utdöd för länge sen. Här drar han en liten tokig låt på 35 sekunder. Med sålgflöjten var det så att den bara fanns om våren, när saven stiger i sålggrenen så att barken kan lossas: sålgflöjten är våren och ingenting annat. Det kvillar och glittrar, och snön smyger skamsat bort mot skuggorna i mörkskogen. Eugen Hällkvist trampar sin muntra tretakt med ena tåspetsen och kvintillerar: den gamla svenska drömmen om lycka. Något att höra en dag i november. — ALF THOOR

Christina Frohm från Gnesta är riksspelman så kvinna hon är. Här på spelmanskurs i Ramnäs uppvaktad av fr.v. Robert Hellström, Enköping, Håkan Andersson, Danderyd, Thure Enberg, Södertälje och Artur Halvarsson, Surahammar

Det är inte enbart Kalle i Gnesta! Nej — därifrån kommer bl.a. också unga, Cristina Frohm som i att hantera sin fiol nått värdigheten att kallas riksspeleman. Om nu en flicka får lov att heta sådant . . .

I varje fall återfanns hon bland ett 35-tal spelmän under allhelgonahelgens spelmanskurs på ABF-hemmet i Hamnas. Det samarbetesom ABF-distriktet och spelmansförbundet idkar i U-län ger inte resultat endast där utan också i angränsande landskap.

Ettersom västmanlänningarna befann sig på "hemmaplan" var det naturligt att de bildade majoriteten. Med fanns också "observatörer" från Sörmlands, Uppsala och Örebro län. De erfarenheter och impulser spelmännengav på

kursen skall m.a.o. ge kedjereak-ma anpassad till spelmanslagav tationer utanför länets gränser. . . . dennatyp. Även att införa en viss

Bakom kursen ligger alltså ABF metodik och spelmansförbundet Där Odd Det finns säkerligen många spe-Uhrbom respektive Lars Lunde-lemån ute i bygd och stad väntan-vall höll i det organisatoriska på "upptäckten. . . ." Meningen samspelet. Men kände Gösta Sand-är att man skall värva nya pro-se-ström däremot mera i stråken. lyter till folkmusiken.

Inte i takt pinnen — han ville in- Gösta Sandström har tidigare te källa detta ledarskap för diri- varit med på en liknande kurs på gering. Istället impuls-givning! Ramnäs. Men då lagd på rikspila-Gösta Sandström — kommunalnätet och i stora drag byggande på musikledare i Täby — hävdar att samma idéer. Därmed återvändan-låtar skall ges friheten att inte de till utgångspunkten och Cristi-behöva notbindas. Lära in per not na från Gnesta. Driver man verk-första gången är tillåtet — men samheti sådana här former är det sedanskaill man genom att lyssna ingen risk att folkmusiken försvin-på varandra ge låtarna ett annat. Cristina var en av de ungdoliv . . . v

Kursdeltagarna är sådana som Ramnäs. Som skall föra spelmans-traditioner och folkmusik vidare.

ute på fältet handhar ledningen i denna verksamhet. Grupparbetet syftade till att ge denna ett sche-

Text: Sven Carlberg
Foto: Sigge Jansson